

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Officiis, Electionibus, Dignitatibus, Et
Beneficiis Ecclesiasticis**

**Coras, Jean de
Colonia Agrippina, 1596**

VD16 C 5049

2 Quid sit beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63394)

de ser. expor. beneficio affici hominem hominis interesse dixit. Et Iabol. l. pen. ff. de constit. princ. Beneficium (inquit) quod à diuina principis indulgentia proficiscitur, quàm plenissimè interpretari debemus. Pariter que Bonifac. c. decre. de regul. iur. in 6. Decet concessum (ait) à principe beneficium esse mansurum. Et mox c. indultum, eod. tit. indultum à iure beneficium, nemini est auferendum. Pleni sunt profectò huius generis exemplorum libri, l. 3. ff. de obseq. l. si post mortem, ff. de contra tab. l. in omnibus, 3. ff. de regul. iur. & l. Neratius, eod. tit. vt pluribus immorari superuacaneum ducam. At verò licet tot possint esse beneficij appellationes, quot sunt munera, & gratiæ, à legislatoribus adhibitæ: tamen contracta est quandoq; huius vocabuli significatio: nam in prophanis, beneficium pro Feudo, plerunque usurparunt. c. i. cum similibus, quibus caus. feud. amit. in feud. In sacris verò, & spiritualibus pro t sacerdotio, id que frequentius, & vsitatius, adeò quidem vt iam vulgus nostrum, per Antonomasiam quandam, beneficij nomine, sacerdotia tantummodo intelligat.

CAP. II.

Quid sit beneficium.

SUMMARI A.

- 1 Beneficium quid.
- 2 Beneficium an ius spirituale.
- 3 Simonia in spiritualibus contrahitur.
- 4 Præbenda duplex.
- 5 Laicus procurator in beneficijs.
- 6 Ius patronatus cur habeant laici.
- 7 Ius patronatus, spirituale, & temporale.

8 *Possessorium beneficij, temporale.*9 *Fructus beneficij vacantis, seruantur successori.*10 *Fructus clericus non facit suos.*11 *Clericus de fructibus non disponit.*12 *Clerici luxu perdit.*

HOC itaq; Beneficium, (sic enim deinceps cum nostratibus sacerdotium nūcupabo) sic videtur posse nō malè defini, *ius t̄ esse percipendi fructus, ex bonis Deo dicatis, prouenientes clerico, propter diuinum officium competens.* Quæ definitio, quia totam hanc quæstionem continet, initio nobis exponēda est: sed pingui (quod dici solet) Minerua. Dicimus igitur beneficium ius esse, & id quidem t̄ spirituale, glos. in sum. 2. q. 1. Panor. & Felin. in ca. consulere, de simon. cū contrahatur t̄ simoniæ vitium, si pro eo iure obtinendo aliquid temporale detur. c. nemo, cap. Matthæus, c. consulere, & c. ad nostram, de simon. Et simoniam certum sit, non nisi in spiritali causa committi, aut ei annexa. ca. quæsitum, de rer. permut. gloss. c. 1. qu. 1. Nec nos offendat, quod laicus præbendam, atque ita beneficium, c. pro illorum, & c. si. de præbend. habere, gloss. c. cum M. de const. conferreq; gloss. ca. imperium. 10. distinct. nonnunquam possit: recteque procurator constituitur, ad permutandum, & acceptandum sacerdotium, eiusve possessionem apprehendendam. Panor. c. accedens, de præb. Rot. decis. 418. in Ann. Et patronus clericum instituendum, ordinario præsentet. c. cū dilectus, de iur. patro. Cū tamē laicum tractare spiritalia nullo modo posse, notius sit quā vt probatione sit opus. c. decernimus de iudi. c. causamque, de præscript. Nam considerandum est, Præbendā t̄ dupliciter accipi. Primò pro

pro

pro quadam fructuum perceptione, à Canonica-
tu seiuncta: quæ tametsi de rebus ecclesiasticis
detur, non tamen ratione diuini officij, sed pro
labore aliquo temporali, de ecclesia bene meri-
tis conceditur. c. si. de magist. c. possessiones, 16.
qu. 1. Aduocato puta, procuratori, aut Syndico,
ca. quicumque, 12. qu. 2. & d. c. possessiones, quam
nihil spiritualitatis habentem laicus merito ob-
tinet. d. c. si. gloss. d. c. cum M. Accipitur & aliter
vt Canonici coniungitur, c. dilecto de præbe,
propter diuinum officium competens, c. cum in
ecclesia, de præben. in 6. quæ ideo beneficij verbo
continetur. c. pro illorum, & c. si. de præb. Nec à
laico, vtpotè spiritualium prorsus incapace, ci-
tra apostolici priuilegij authoritatem, c. dilectus
3. de præb. c. Adrianus, & c. in synodo, 63. dist. vlla
ratione teneri: multo quæ minus conferri potest.
dict. c. decernimus, & d. c. causam quæ. Neque ve-
rò existimandum est, laicum † ideo spiritualia 8
tractare, quòd in beneficijs, alijsq; spiritualibus
negotijs, procurator iure fiat: c. i. de procu. in 6.
si quidem nudum tantum præbeat ministerium
procurator. l. mutus, ff. de procur. Proinde eius
qualitas non attendatur. l. Sulpitius, ff. de donat.
inter vir. & vxo. Quod autem à supremis Ponti-
ficibus proditum est, laicos † ius habere præsen- 6
tandi clericos ordinarijs, d. ca. cum dilectus, sin-
gulari fauore sustinetur, vt allectentur laici, in-
uitentur, & inducantur ad constructionem eccle-
siarum. c. quoniam, de iur. pat. Panor. c. ad aposto-
licam, de simo. Nec omni ex parte ius patronatus
† spirituale censerit debet: gloss. c. piæ mentis, 16. 7
qu. 7. sed temporale potius spirituali annexum.
Aut vt alij volunt, temporale partim (quia à lai-
cis possidetur in hæredes migrans) c. quanto, de

iudic. partim spirituale, quia vendi non potest. c. i. de iur. patro. c. querelam, de elect. c. filijs, 16. quæst. 7. Quæ de re suo loco latius. Cur autem iudex secularis, de possessorio beneficij cognoscat, in dubium reuocandum non est, siquidem vsu obtinuerit, & iure verissimum sit, possessorij causam, non spiritualement, sed t̄ temporalem esse. ca. de iure patro. Nec absurdum videri debet, eiusdem negotij respectu, petitorium, spirituale: & possessorium, temporale censerī: gloss. c. literas de iur. cal. Car. Cle. dispendiosam, de iudi. cū nihil habeat commune cum possessione proprietas. Guid. Pap. qu. i. Versatur porrò hoc ius de quo cœpimus disputare, in perceptione fructuū, vt & finitionis verba demonstrant. Vsque adeò, vt fructus post mortem prouenientes, si non in ecclesiæ utilitatem conuertantur, l. naturaliter, §. i. ff. de acquir. possess. futuro t̄ successorī debeant reseruari. c. cum vos, de offic. ordi. Non quidem (sic enim, licet cum paucis sentio) vt fructus t̄ suos clericus faciat, c. hæc huius, & c. nō liceat, 12. quæst. 2. c. fin. de offic. ord. in 6. sed vt ex his ad victum sibi ecclesiæque deseruientibus, subministret, quodque superest, Christi pauperibus elargiatur, aut in ecclesiæ utilitatem conuertat. c. si. vbi gloss. & Panor. de pecul. cler. De his enim t̄ testari, aut inter viuos vllō modo disponere, prohibetur. c. episc. c. nulli, §. si. 12. qu. i. gloss. cap. suscepti, de electi. in extrauag. Ioan. 22. Nisi tanquā procurator, his qui deseruiunt iuxta seruitij meritum, d. c. fin. de pecul. cler. c. relatum, 2. §. licet, de testam. & d. c. fin. in fi. aut alijs moderatè, secundum consuetudinem loci. c. 2. & 3. de dona. Panor. c. cū esses, col. 7. de testa. Et si quid fortè clericus luxu perditus, (quales multos fert ætas nostra)

nostra) ex his profundat, restitutioni obstringitur. Arch.c.1.48. distin. Nam vt Hieron. dicebat, Clerico de altari viuere permissum est, non t̄ luxuriari. dict.c.1. At verò posteriora definitionis verba, (propter diuinum officium competens) significant, nos h̄c prophana non tractare beneficia: sed ecclesiastica, quæ solis clericis, c. cum adeò, de rescript.c.ex literis, de transa. & à personis duntaxat ecclesiasticis, non item à laicis, c.nullus, c.per laicos, c.non placuit, c.laicis, & c. si quis principum. 16. qu. 2. nisi ex priuilegio, ca. dilectus, 3. de præben. gloss. d.c.laicis. purè libereque, hoc est omni spe lucri cessante, & quacunque pactione reiecta, ac sine diminutione, ca. vnt eccle. benefic. c. consulere, de simo. c. si quis dator, c. si quis episcopus, & c. si quis obiecerit, 1. q. 3. conferuntur.

CAP. III.

Hospitalia, leprofariæ, & alia id genus,
an beneficij verbo veniant.

SUMMARI A.

- 1 Hospitalia, an beneficij verbo veniant.
- 2 Præceptoriam Rhodienses.
- 3 Hospitalia an exprimenda.
- 4 Literarum iustitia, & gratiæ differentia.

PRædicta autem satis ostēdunt t̄ Leprosarias, & vulgò dicta, Hospitalia (quarum species variæ in iure leguntur) l. illud, C. de sacros. eccles. aliaque id genus, beneficij verbo non significari, Clem. per literas, de præben. etiam si ecclesias annexas habeant, decimasque & alia spiritualia iura possideant. d. Cle. per literas. Atque ideo nec à legato conferri, nec sub nominationibus